

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри
 В. А. Ущина

КОГНІТИВНИЙ АНАЛІЗ МЕДІАДИСКУРСУ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мові і література (англійська). Переклад
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	II (денна), II (заочна)
Семестр	III (денна), III (заочна)

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 14 год.
		Практичні (семінарські) 12 год. Консультації 8 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 86 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	англійська	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 4 год. Самостійна робота 94 год. Консультації 16 год.
ІНДЗ: немає		Форма контролю: залік
	Мова навчання	англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Юшак Вікторія Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	-
Посада	старший викладач кафедри англійської філології
Контактна інформація	м.т. (095)6454543
	vika.yushak@gmail.com
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських

	занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.
--	---

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Когнітивний аналіз медіадискурсу» призначена для студентів 6 року денної форми та 7 року заочної форми навчання факультету іноземної філології. Когнітивна лінгвістика як наука вивчає мову як засіб отримання, зберігання, обробки, переробки й використання знань, спрямована на дослідження способів концептуалізації й категоризації певною мовою світу дійсності та внутрішнього рефлексивного досвіду. **Об'єктом** даного курсу є мова медіа як експонент когнітивних структур і процесів свідомості. **Предметом** дослідження є співвідношення когнітивних механізмів свідомості з природною мовою і її мовленнєвою реалізацією у медіадискурсі.

2. Пререквізити. Пропонований курс є логічним продовженням у системі дисциплін філологічного напрямку, який сприяє узагальненню і систематизації знань про мовознавчі студії, таким чином поглиблюючи лінгвістичну компетенцію майбутнього філолога. Базовими знаннями для вивчення цього предмету є мовознавчі дисципліни: теоретична і практична фонетика, теоретична і практична граматики, лексикологія, основи прикладної лінгвістики, дискурсознавство, лінгвокраїнознавство, історія англійської мови, психолінгвістика, соціолінгвістика, стилістика. Водночас, навчальна дисципліна «Когнітивний аналіз медіадискурсу» інкорпорує наявні знання про кожен окремий рівень у динамічну системну модель прикладного спрямування, яка дозволяє зрозуміти природу мови як інструменту ментальної системи, а також демонструє міждисциплінарні зв'язки мовознавства з усіма сферами наукового пошуку. До постреквізитів (дисциплін, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення когнітивної лінгвістики) належать **медіалінгвістика, лінгвістика тексту та функціональна лінгвістика, лінгвістичний аналіз тексту, інтерпретація тексту, медіаграмотність.**

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета полягає в ознайомленні студентів з теоретико-методологічними засадами когнітивної лінгвістики як одного з найактуальніших напрямів сучасного мовознавства, у комплексному когнітивному аналізі категорій і понять медіамови, які відображають її когнітивну сутність та значимість для ментальної здатності й діяльності людини.

Основні завдання:

1. *ознайомити студентів з історією виникнення та теоретичними засадами когнітивної лінгвістики;*

2. сформувати у студентів вміння користуватись термінологічним апаратом сучасної когнітивної лінгвістики та когнітивного аналізу медійного тексту, що є органічним входженням у термінологічний корпус загальної лінгвістичної теорії;
3. навчити студентів аналізувати процеси концептуалізації та категоризації знань; описати і визначити засоби і способи мовної категоризації та концептуалізації констант англomовної культури;
4. розвивати у студентів вміння працювати з науковою літературою, аналізувати та систематизувати теорії та концепції провідних зарубіжних та вітчизняних когнітивістів;
5. сформувати у студентів вміння розрізняти категоризацію і концептуалізацію, концептуальні метафори і метонімії, типи концептів, ментальних репрезентацій, картин світу та глибинних форм;
6. навчити студентів аналізувати когнітивні чинники та розмаїття мовних форм і практично застосовувати набуті знання у практичній діяльності та наукових дослідженнях;
7. критично осмислювати медійні тексти різних типів та розпізнавати маніпулятивний потенціал когнітивних явищ

4. Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення даного курсу студенти будуть знати основні поняття й терміни з галузі когнітивної лінгвістики; об'єкт, предмет, мету, завдання, теоретичні засади когнітивної лінгвістики, а також її взаємозв'язок з іншими лінгвістичними галузями; базові характеристики лінгвокультурних концептів; методи концептуальних досліджень, розроблені у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві.

Студенти здобудуть наступні **компетентності**, зокрема:

1. Ціннісно-сміслову компетентність (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);
2. Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англomовних країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);
3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);
5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);
6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів);
7. Фахові компетентності (усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ; здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; здатність до збирання, систематизації та інтерпретації мовних явищ, інтерпретації та перекладу тексту; здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; розуміння і опанування метамовного інструментарію сучасної когнітивної лінгвістики щодо проблем співвідношення мови та мислення, концептуалізації, категоризації, формування мовних значень; застосовування базових методик семантико-когнітивного, когнітивно-стилістичного та лінгвокультурного аналізу медіатексту; використання лінгвокогнітивної термінології під час інтерпретації медіатексту, критичне осмислення медійних текстів різних типів та розпізнавання маніпулятивного потенціалу когнітивних явищ).

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Когнітивні характеристики медіадискурсу.							
Тема 1. Тематика, напрями, теоретико-методологічні принципи сучасних лінгвокогнітивних студій.	14	2	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Медіалінгвістика як наука. Види медіатексту та особливості їх функціонування у сучасному медіа просторі.	14	2	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Медіатекст як формотворчий елемент	14	2	1		10	1	ДС + ДБ + РК /

концептуальної картини світу адресата.							5
Тема 4. Базові концепти медіадискурсу.	14	2	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 1	56	8	4		40	4	20
Змістовий модуль 2. Структури представлення знань у мові ЗМІ.							
Тема 5. Концептуальні метафори та метонімії у різних видах ЗМІ.	15	2	2		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. Адресант і адресат впливу: фреймова модель.	14	2	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Лінгвокогнітивні засоби впливу в різних функціонально-жанрових типах медіатекстів: новини, аналітика, публіцистика, реклама.	21	2	2		16	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Методологія концептуального аналізу медіатекстів.	14		3		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	64	6	8		46	4	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Г / 30
Модульна контрольна робота 2							Г / 30
Усього	120	14	12		86	8	

Таблиця 2а (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Когнітивні характеристики медіадискурсу.							
Тема 1. Тематика, напрями, теоретико-методологічні принципи сучасних лінгвокогнітивних студій.	15	1			12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Медіалінгвістика як наука. Види медіатексту та особливості їх функціонування у сучасному медіапросторі.	16	1	1		12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Медіатекст як формотворчий елемент концептуальної картини світу адресата.	15	1			12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 4. Базові концепти медіадискурсу.	16	1	1		12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 1	62	4	2		48	8	20

Змістовий модуль 2. Структури представлення знань у мові ЗМІ.							
Тема 5. Концептуальні метафори та метонімії у різних видах ЗМІ.	13	1			10	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. Адресант і адресат впливу: фреймова модель.	13	1			10	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Лінгвокогнітивні засоби впливу в різних функціонально-жанрових типах медіатекстів: новини, аналітика, публіцистика, реклама.	19		1		16	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Методологія концептуального аналізу медіатекстів.	13		1		10	2	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	58	2	2		46	8	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Г / 30
Модульна контрольна робота 2							Г / 30
Усього	120	6	4		94	16	

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Тематика, напрями, теоретико-методологічні принципи сучасних лінгвокогнітивних студій.	10	12	Вітчизняні та зарубіжні школи когнітивної лінгвістики.
Тема 2. Медіалінгвістика як наука. Види медіатексту та особливості їх функціонування у сучасному медіапросторі.	10	12	Мова ЗМІ як засіб впливу на суспільну свідомість.
Тема 3. Медіатекст як формотворчий елемент концептуальної картини світу адресата.	10	12	Структурні компоненти концептуальної картини світу.
Тема 4. Базові концепти медіадискурсу	10	12	Типологія концептів.
Тема 5. Концептуальні метафори та метонімії у різних видах ЗМІ.	10	10	Теорія концептуальної інтеграції Ж. Фоконьє і М. Тернера.
Тема 6. Адресант і адресат впливу: фреймова модель.	10	10	Фреймові моделі у медіадискурсі.
Тема 7. Лінгвокогнітивні засоби впливу в різних функціонально-	16	16	Маніпулятивна природа рекламного впливу.

жанрових типах медіатекстах: новини, аналітика, публіцистика, реклама.			
Тема 8. Методологія концептуального аналізу медіатекстів.	10	10	Розробка плану-схеми когнітивного аналізу медійного тексту.
Разом:	86	94	

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Когнітивний аналіз медіадискурсу» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання тез.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою англійської філології. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля.

Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши написання інформаційно-аналітичного реферату.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Gardner S., & Alsop S. (Eds.). *Systemic Functional Linguistics in the Digital Age*. London : Equinox Publishing. 2016. 356 p.
2. Gibbs R. W. *Metaphor Wars. Conceptual metaphors in human life*. New York : Cambridge University Press. 2017. 332 p.
3. Kövecses Z. *Where metaphors come from. Reconsidering context in metaphor*. Oxford-New York: Oxford University Press. 2015. 215 p.
4. Kövecses Z. *Conceptual metaphor theory. The Routledge handbook of metaphor*. Oxford : Routledge. 2017. p. 13–27.
5. Kövecses Z. *Metaphor in media language and cognition: A perspective from conceptual metaphor theory. Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Warsaw : De Gruyter Open. 2018. III (1), June. P. 124–141.

Додаткова література

1. Балашова Л. В. Медицинская концептуальная метафора в политическом медиадискурсе XX-XXI вв. (динамический аспект). *Политическая лингвистика*. 2018. № 2 (68). С. 10–17.
2. Шугаев А. В. Медіа-дискурс у межах критичного дискурс-аналізу та функціонального підходу. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка*. Серія “Філологічні науки”. Мовознавство. 2019. № 11. С. 172–176.
3. Данкова Н. С. Репрезентация пандемии в СМИ: метафорический образ войны (на материале американских газет). *Научный диалог*. 2020. № 8. С. 69–83.

4. Карасик В. И. Эпидемия в зеркале медийного дискурса : факты, оценки, позиции. *Политическая лингвистика*. 2020. № 2 (80). С. 25–34.
5. Chadwick A. *The Hybrid Media System. Politics and Power*. New York : Oxford University Press. 2017. 272 p.

Интернет-джерела

1. Полонский А. В. Медиа – дискурс – концепт: опыт проблемного осмысления. URL: [HTTP://DISCOURSEANALYSIS.ORG/ADA6/ST43.SHTML](http://DISCOURSEANALYSIS.ORG/ADA6/ST43.SHTML) (дата звернення: 19.04.2020).
2. Черниш О. Сутнісні характеристики понять «медіадискурс» та «медіатекст» у сучасній медіалінгвістиці. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/9782/1/13coashp.pdf> (дата звернення: 18.05.2020).
3. Чернявська Л. В. Концептуалізований простір мас-медіа. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/3/155.pdf> (дата звернення: 14.04.2020).
4. Dobrosklonskaya T. G. Media linguistics: theory and methods of studying language in the media. *Медіалінгвістика*. 2014. № 2 (5). С. 7–15. URL: <https://medialing.ru/media-linguistics-theory-and-methods-of-studying-language-in-the-media/> (дата звернення: 9.05.2020).
5. Viner K. How technology disrupted the truth. URL: <https://www.theguardian.com/media/2016/jul/12/how-technology-disrupted-the-truth> (дата звернення: 19.05.2020).